

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003370

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №281-с від 11.09.2026, виданий Харківською державною академією культури

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хлебніков Павло Юрійович

2. Pavlo Y. Khliebnikov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-1541-0487

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту: 14-08-2026

Спеціальність за освітою: Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15330

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.11.47

Тема дисертації:

1. Народна пісенна культура Черкащини: традиції, трансформації та сучасний вимір
2. Folk Song Culture of the Cherkasy Region: Traditions, Transformations, and the Contemporary Dimension

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена комплексному культурологічному дослідженню народної пісенної культури Черкащини як цілісного соціокультурного феномена, що функціонує у взаємодії традицій, процесів трансформації та сучасних форм культурної репрезентації. Народна пісенна культура розглядається як багаторівнева система, що охоплює пісенну творчість, виконавські традиції, культурні практики та організаційні механізми її функціонування у культурному середовищі регіону. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю осмислення народної пісенної культури у регіональному вимірі як важливого чинника збереження культурної пам'яті, формування регіональної ідентичності та розвитку сучасного культурного простору. У сучасних умовах народна пісенна культура зазнає суттєвих трансформацій, пов'язаних зі зміною форм її побутування, розширенням сфер функціонування та інтеграцією у професійне мистецьке середовище, систему мистецької освіти й фольклористичні та культурно-комунікативні практики, що зумовлює необхідність її комплексного культурологічного аналізу з урахуванням як традиційних форм, так і сучасних процесів розвитку. У роботі уточнено понятійно-категоріальний апарат дослідження та

обґрунтовано використання поняття «народна пісенна культура» як узагальнюючої категорії культурологічного аналізу, що дозволяє інтегрувати різні аспекти існування пісенної традиції – від народнопісенних текстів і традицій їх побутування до сучасних форм функціонування у культурному просторі. Встановлено варіативність наукових підходів до осмислення цього явища та відсутність усталеної дефініції у науковому дискурсі. Сформульовано авторське визначення народної пісенної культури як складової нематеріальної культурної спадщини, що являє собою історично сформовану систему народнопісенних текстів та традицій їх побутування, збереження, передавання й відтворення, через яку акумулюються й транслюються культурна пам'ять, духовний досвід, цінності та світоглядні уявлення українського народу. Запропонований підхід дозволяє розглядати народну пісенну культуру як цілісний соціокультурний феномен, у якому взаємодіють народнопісенні тексти, традиції їх побутування, культурні практики та організаційні форми функціонування. Визначено теоретико-методологічні засади дослідження та обґрунтовано доцільність застосування культурологічного підходу як інтегративної основи аналізу, що забезпечує врахування взаємозв'язку художніх, соціальних, історичних та інституційних вимірів функціонування народної пісенної культури. Такий підхід уможливорює комплексне осмислення традиційних форм побутування пісенної традиції та сучасних процесів її трансформації. Методологічну основу дослідження становлять принципи системності, історизму та соціокультурної зумовленості, які дозволяють простежити розвиток народної пісенної культури у взаємодії внутрішніх структурних елементів і зовнішніх чинників культурного середовища. Доведено, що народна пісенна культура Черкащини функціонує на рівнях традиційного побутування, фольклористичного документування, наукового осмислення та сценічно-організаційної репрезентації. Встановлено, що їх взаємодія забезпечує збереження й актуальність народнопісенної традиції в сучасному культурному просторі. Обґрунтовано роль історико-культурних осередків Черкащини та діяльності збирачів фольклору, фольклористів, педагогів, музикантів і дослідників культури у формуванні, збереженні та науковому осмисленні народної пісенної культури регіону. Встановлено, що історико-культурні осередки Черкащини відігравали важливу роль у збереженні, передачі та розвитку народнопісенних традицій регіону. Проаналізовано чинники формування народної пісенної культури Черкащини. Встановлено, що її специфіка сформувалася під впливом історичних, географічно-просторових, соціально-економічних і духовно-релігійних чинників, які визначали розвиток регіону як складової середньонадніпрянського культурного ареалу. Їх взаємодія зумовила своєрідність народнопісенної традиції, її зв'язок із календарною та родинною обрядовістю, повсякденним життям і культурними практиками населення, а також її роль у збереженні культурної пам'яті та регіональної ідентичності. Встановлено значення кобзарсько-бандурної традиції як важливої складової народної пісенної культури Черкащини та носія історичної пам'яті регіону. Показано, що репресивні процеси XX століття спричинили переривання традиції та втрату частини автентичного виконавського досвіду, що позначилося на стані культурної пам'яті. Водночас кобзарсько-бандурна традиція зберігає важливу роль у передачі історичного досвіду, духовних цінностей, аксіологічних орієнтацій української спільноти та культурних смислів, пов'язаних із козацькою та шевченківською культурною спадщиною, забезпечуючи тяглість народнопісенної традиції та зв'язок поколінь.

2. The thesis is devoted to a comprehensive cultural studies investigation of the folk song culture of the Cherkasy region as an integral sociocultural phenomenon functioning through the interaction of traditions, transformation processes, and contemporary forms of cultural representation. Folk song culture is considered as a multi-level system encompassing song creativity, performance traditions, cultural practices, and organizational mechanisms of its functioning within the cultural environment of the region. The relevance of the study is determined by the need to comprehend folk song culture in its regional dimension as an important factor in preserving cultural memory, shaping regional identity, and developing the contemporary cultural space. Under present-day conditions, folk song culture undergoes significant transformations associated with changes in the forms of its existence, the expansion of its spheres of functioning, and its integration into the professional artistic environment, the system of arts education, as well as folkloristic and cultural-communicative practices. This necessitates a comprehensive cultural studies analysis that takes into account both traditional forms and

contemporary processes of development. The conceptual and categorical framework of the study has been refined, and the use of the concept of “folk song culture” as a generalized category of cultural studies analysis has been substantiated. This concept makes it possible to integrate various aspects of the existence of the song tradition, ranging from folk-song texts and the traditions of their functioning to contemporary forms of their operation within the cultural space. The variability of scholarly approaches to the interpretation of this phenomenon and the absence of a generally accepted definition in academic discourse have been established. An authorial definition of folk song culture has been formulated as a component of intangible cultural heritage, representing a historically developed system of folk-song texts and the traditions of their existence, preservation, transmission, and reproduction through which the cultural memory, spiritual experience, values, and worldview perceptions of the Ukrainian people are accumulated and transmitted. This approach makes it possible to consider folk song culture as an integral sociocultural phenomenon in which folk-song texts, traditions of their functioning, cultural practices, and organizational forms of operation interact. The theoretical and methodological foundations of the study have been determined, and the expediency of applying the cultural studies approach as an integrative basis for analysis has been substantiated. This approach ensures consideration of the interconnection between the artistic, social, historical, and institutional dimensions of the functioning of folk song culture. It enables a comprehensive understanding of both the traditional forms of existence of the song tradition and contemporary processes of its transformation. The methodological basis of the research consists of the principles of systemacity, historicism, and sociocultural determination, which make it possible to trace the development of folk song culture through the interaction of its internal structural elements and external factors of the cultural environment. It has been proven that the folk song culture of the Cherkasy region functions at the levels of traditional existence, folkloristic documentation, scholarly interpretation, and stage-organizational representation. It has been established that the interaction of these levels ensures the preservation and continued relevance of the folk-song tradition within the contemporary cultural space. The role of the historical and cultural centres of the Cherkasy region, as well as the activities of folklore collectors, folklorists, educators, musicians, and cultural researchers in the formation, preservation, and scholarly interpretation of the region’s folk song culture, has been substantiated. It has been established that the historical and cultural centres of the Cherkasy region played an important role in the preservation, transmission, and development of the region’s folk-song traditions. The factors influencing the formation of the folk song culture of the Cherkasy region have been analysed. It has been established that its distinctive character developed under the influence of historical, geographical-spatial, socio-economic, and spiritual-religious factors that shaped the development of the region as a component of the Middle Dnipro cultural area. The interaction of these factors determined the distinctive features of the folk-song tradition, its connection with calendar and family ritual practices, everyday life, and the cultural practices of the population, as well as its role in preserving cultural memory and regional identity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Хлебніков П. Ю. Загальнонаціональні елементи музичної культури Черкащини кінця XX – початку XXI ст. // Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2023. Вип. 80. С. 65–75. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.080.08>
- Хлебніков П. Ю. Збереження та популяризація української народної пісенної культури у творчості Черкаського народного хору // Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2025. Вип. 88. С. 13–25. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5325.088.02>

- Хлебніков П. Ю. Народна пісенна культура як феномен культурологічного знання // Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т культурології НАМ України. Рівне, 2025. Вип. 50. С. 372–381. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.50.987>
- Хлебніков П. Ю. Народна пісенність Черкащини як простір культурної пам'яті українців // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2025. № 4. С. 143–148. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2025.351853>
- Хлебніков П. Ю. Музична культура Черкащини: джерела дослідження // Культура та інформаційне суспільство XXI століття. У 2 ч. : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. молодих учених, 20–21 квіт. 2023 р. / Ін-т модернізації змісту освіти, Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України. Харків, 2023. Ч. 1. С. 36–38.
- Хлебніков П. Ю. Народнопісенна культура та діяльність Черкаського народного хору // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку. У 2 ч. : матеріали міжнар. наук. конф., присвяч. 95-річчю ХДАК (21–22 листоп. 2024 р.) / Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України. Харків, 2024. Ч. 1. С. 27–30.
- Хлебніков П. Ю. Основні методи дослідження музичної культури Черкащини // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку. У 2 ч. : матеріали міжнар. наук. конф. (22–23 листоп. 2023 р.) / Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України. Харків, 2023. Ч. 1. С. 49–50.
- Хлебніков П. Ю. Регіональні чинники впливу на народну пісенну культуру Черкащини // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку. У 2 ч. : матеріали міжнар. наук. конф. (20–21 листоп. 2025 р.) / Ін-т модернізації змісту освіти, Харків. держ. акад. культури, Нац. акад. мистецтв України, Польське т-во наук. Харків, 2025. Ч. 1. С. 75–77.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0109U000511

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лошков Юрій Іванович

2. Yurii Loshkov

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0621-2808

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Виткалов Сергій Володимирович
- Serhii V. Vytkalov

Кваліфікація: д. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6362-9517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Уманець Ольга Віталіївна
- Olha V. Umanets

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-2113-1292

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Рябуха Наталія Олександрівна
- Nataliia Riabukha

Кваліфікація: д. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4182-0289

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бреславець Галина Миколаївна

2. Halyna M. Breslavets

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8119-4980

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кікоть Антоніна Андріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кікоть Антоніна Андріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Заклінська Юлія Михайлівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна